Кош келиңиздер, кыргыз туугандар!

ХУШ КЕЛИБСИЗ, ҚИРҒИЗ ТУҒИШГАНЛАР!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 176 (4167).

5 СЕНТЯБРЬ ЖУМА 1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин

БУГУН ТОШКЕНТДА ҚАРДОШ ҚИРҒИЗИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЧИЛАДИ.

ДЕКАДА ҚАТНАШЧИЛАРИГА АЛАНГАЛИ САЛОМ!

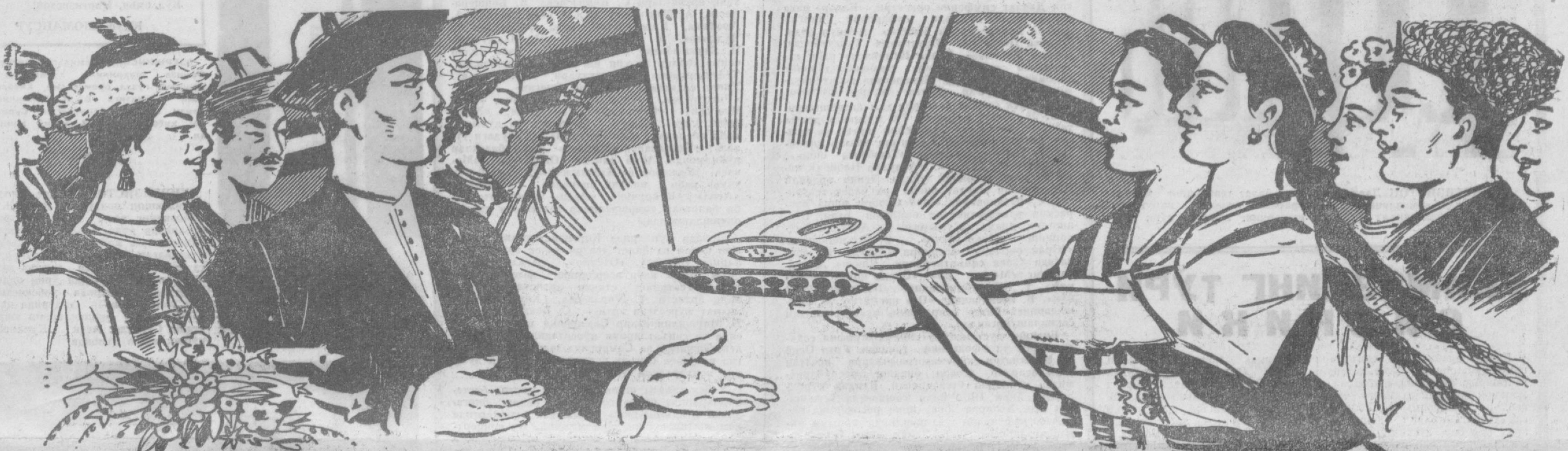

МАДАНИЯТЛАРИМИЗ БАЙРАМИ

Бугун серфайз, атлас либос-у, сўлим куз сепига бурканган она диёримизда яна шодиёна. Азалий қон-қардош, жонфидо биродаримиз қирғиз халқининг адабиёт ва санъат вакиллари элимизнинг азиз меҳмони бўлиб келдилар. Пойтахтимизнинг кўркам кўчаларида, майдон ва боғларида «Марҳабо қардошлар, қирғизистонлик биродарлар, хуш келибсизлар!» деган алвонлар қуёш нурларида товланади. Элимизнинг бутун кўрки дўстлик тантаналарига пешвоз чиққандай. Йўлларда гуллар, қўлларда гуллар.

Қардош республикаларда адабиёт ва санъат декадаларини ўтказиш шонли анъанага айланиб қолди. Декадалар муносабати билан қардош халқларнинг маданият, адабиёт ва санъат соҳасида Совет ҳокимияти йилларида қўлга киритилган муваффақиятлари билан тўлароқ танишиш учун кенг имкониятлар яратилмоқда, ижодий равнақ ва маданий алоқаларга йўл очиб бермоқда.

Ўзбек диёри кейинги йилларда қардош халқлар маданиятлари байрамининг улкан даргоҳига айланди. Элимизга Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия, Эстония, Закавказье ва Ўрта Осиё республикаларининг улкан санъаткорлари, машҳур ижодкорлари ташриф буюрдилар. Шунингдек ,бир қанча қардош социалистик ва қўшни шарқ мамлакатларининг адабиёт, санъат вакиллари ҳам қуёшли диёримизнинг меҳмони бўлдилар.

Мана бугун элимизда Чу чаманзорларида, Олатов водийларида яратилган дилрабо куй-қўшиқлар янграмоқда. Қардош қирғиз халқининг ажойиб санъаткорлари, соҳиби қаламлари олиб келган асарлар биродарлик меҳру-муҳаббатлари билан тўлиб-тошган.

Қадим замонлардан буён бирга яшаб, бирга курашиб келган ўзбек билан қирғиз халқларининг тарихи бир китобнинг икки саҳифасига ўхшайди. Халқларимиз ўз озодликлари учун босқинчиларга қарши бирга курашиб келганлар. Шодликларини ҳам, қайғуларини ҳам бирга баҳам кўришган.

Октябрь қуёши асрий азоб-уқубатларни маҳв этиб, халқларимизни ҳуррият ёғдусига абадий муяссар этди. Яқинда бутун прогрессив инсоният туғилган кунининг 100 йиллигини нишонлашга ҳозирлик кўраётган буюк Ленин даҳоси билан халқларимиз турмуши бутунлай ўзгарди, маданият, адабиёт ва санъатларимиз тез суръатлар билан ривожлана бошлади.

Қирғизистоннинг саҳна ва кино усталари, рассомлари ва қалам соҳиблари яратган асарлар мамлакатимиз халқларига, ҳатто ундан ташқари ҳам маълум. Декада кунларида ана шу ҳурматли меҳмонларимиз ўзларининг энг яхши асарларини халқимиз кўригидан ўтказадилар, ўз ижодий режалари ҳақида суҳбатлашадилар.

Яқинда Фрунзе телевидениеси декада олдидан ўзбек томошабинларига атаб эшиттириш ўтказди. Эшиттиришда машҳур қирғиз шоири Али Тўқумбоев сўзлаб, халқларимиз бир булоқдан сув ичиб, бир дастурхондан нон еб келганлар, эндиликда Олатовдан оқиб келаётган тезоқар дарёларни биргаликда тўсиб, чўлу-биёбонларни биргаликда обод қилмоқдалар, деди. Отахон оқин халқларимиз дилидаги гапни айтди. Икки қардош халқ қўлни-қўлга бериб, бирга ишламоқда ва бирга ижод этмоқда. Коммунизмнинг муаззам ва муҳташам биноларини тиклашда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Республикамизда қирғиз адиблари, санъаткорлари яратган асарлар севилиб ўқилмоқда. Қирғиз адабиётининг классиги Тўқтағул Сотилғановнинг оташин шеърларини, шунингдек ҳозирги замон сўз усталари Али Тўқумбоев, Темирвул Уметалиев, Тўқулбек Сидиқбеков, Чингиз Айтматовларнинг асарларини ўзбек китобхонлари она тилларида мутолаа қилмоқдалар.

Қирғиз саҳна усталари катта ижодий муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Декада кунларида ўзбек томошабинлари театр ва кўрик залларида меҳмонларимиз олиб келган опера, балет, симфония асарлари билан танишишга муяссар бўладилар. Қирғизистон давлат филармонияси, эстрада ва бошқа санъат коллективлари ҳам саҳнамиз тўридан жой оладилар. Қирғиз халқининг тасвирий санъати ва музикаси ҳамда бошқа маданий бойликлари билан танишувга имконият яратилади, кўргазма заллари томошабинлар учун ҳамиша очиқ бўлади.

Қирғизистонлик меҳмонларнинг декада сафари республикамиз пойтахти Тошкентдан бошланади. Улар деярлик ҳамма областларда бўладилар. Чирчиқ, Навоий кимёгарлари, Бекобод металлурглари, Мирзачўл чўлқуварлари, Фарғона миришкорлари, Сурхон ва Аму соҳилларининг пахтакорлари, қадимий Бухоро ва Самарқанд меҳнаткашлари азиз меҳмонларимизнинг йўлларига мунтазирдирлар.

Декада икки қардош халқ маданий ҳаётида катта воқеа бўлади. Ўн кун мобайнида қанчадан-қанча ижодий учрашувлар, суҳбатлар ўтказилади. Республикамиз ёзувчилари, рассомлари, бастакорлари, кинематография ва саҳна усталари декада қатнашчиларини ўз ҳузурларига таклиф этиб, ижодий ишлари ва маданий алоқаларини янада ривожлантириш ҳақида фикрлашиб оладилар.

Ижодий учрашувлар — юксалиш парвози, демакдир. Ҳар қандай ижодий учрашувда унинг иштирокчиси ўзи ва унинг суҳбатдоши босиб ўтган йўл киши кўз олдидан бир-бир ўтади, янги истак, орзулар туғилади. Халқимизнинг ижодкор фарзандлари халқларимиз каби бир-бирларига доимо кўмакдош бўлиб келганлар. Декада кунларида ана шу ижодий кўмак ва ҳамкорликнинг янги шонли саҳифалари очилади.

Олтин куз фаслида она-Ватанга 4 миллион 100 минг тонна «оқ олтин» совға этиб, доҳий Ленин юбилейини муносиб кутиб олиш учун астойдил ғайрат қилаётган республикамиз меҳнаткашлари қирғизистонлик меҳмонларни меҳнат зафарлари билан кутиб олмоқдалар.

Диёримизда олтин тўй бугун. Қон-қардош дўстларимизнинг элимизга ташриф буюриши дўстлигимиз тантанасидир. Бу тўй, бу тантана икки халқ қардошлигининг бузилмас дўстлигининг намунасидир.

Марҳабо қардошлар, қирғизистонлик азиз дўстлар!

Х О Ш И М И Н

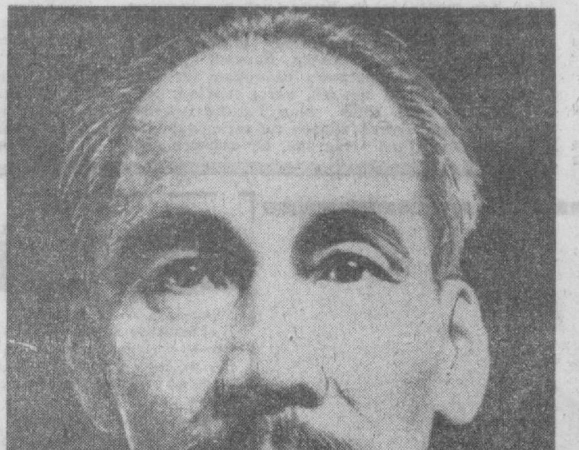

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советидан

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети халқаро коммунистик, ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатининг атоқли арбоби, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг раиси, Вьетнам Демократик республикасининг президенти, Совет Иттифоқининг қалин дўсти ўртоқ Хо Ши Мин оғир юрак хасталиги натижасида 1969 йил 3 сентябрда 80-ёшида вафот этганлигини Совет Иттифоқи меҳнаткашларига чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети, Вьетнам Демократик Республикаси миллат мажлиси доимий Комитети, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматига

ХАНОЙ ШАҲРИ.

Азиз ўртоқлар,

Вьетнам Демократик Республикасининг президенти, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг раиси, ҳаммамизнинг қадрдонимиз ўртоқ Хо Ши Мин вафот этганлиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, совет коммунистлари, мамлакатимизнинг бутун халқи сизлар билан бирга, бутун Вьетнам халқи билан бирга қайғурмоқдалар.

Қаҳрамон Вьетнам халқининг улуғ фарзанди, Халқаро Коммунистик ва миллий озодлик ҳаракатининг атоқли арбоби, Совет Иттифоқининг қалин дўстидан жудо бўлдик.

Ўртоқ Хо Ши Мин ўзининг бутун ажойиб ҳаётини, ўзининг бутун революционерлик талантини ўз халқининг порлоқ келажаги учун, марксизм — ленинизмнинг тантанаси учун кураш ишига бағишлади. Марксизм — ленинизм принциплари негизида Вьетнам меҳнаткашлар партиясини тузиш ишига Хо Ши Мин қўшган ҳисса бебаҳодир. Бу партия эндиликда озодлик ва социализм учун Вьетнам халқи олиб бораётган курашга унинг танилган йўлбошчиси бўлиб қолди. Хо Ши Мин раҳбарлигида август революцияси амалга оширилди, шу революция алангасида Вьетнам Демократик Республикаси, Шарқи-жанубий Осиёдаги биринчи социалистик давлат вужудга келди. Ўртоқ Хо Ши Мин руҳлантирган Вьетнам халқи Вьетнам Демократик Республикасига қарши бошланган империалистик агрессияга қақшатғич зарба берди, АҚШнинг ва унинг иттифоқчиларининг интервенциясига қарши, Жанубий Вьетнамни озод қилиш учун шиддатли курашни кучайтириб юборди.

Ўртоқ Хо Ши Мин ўзининг жўшқин ғайрати, темир иродаси, букилмас мардлиги ва айни вақтда соддалиги ва одамийлиги туфайли Вьетнамда, Совет Иттифоқида бутун дунёдаги коммунистлар ва тараққийпарвар кишиларда чуқур меҳр — муҳаббат ва ҳурмат қозонди.

Ўртоқ Хо Ши Мининг Вьетнам меҳнаткашлар партияси билан КПСС ўртасидаги, Совет Иттифоқи билан Вьетнам халқлари ўртасидаги қардошларча дўстликни ривожлантириш йўлидаги ҳормай-толмай сарфлаган куч — ғайратларини Совет Иттифоқи коммунистлари, барча совет кишилари юксак қадрлайдилар. Матонатли марксчи — ленинчи партиямизнинг, мамлакатимизнинг содиқ дўсти Хо Ши Мининг порлоқ хотираси Совет Иттифоқида абадий сақланади.

Ана шу оғир мусибат муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилиб, шунга аминмизки, Вьетнам меҳнаткашлар партияси, бутун Вьетнам халқи ўртоқ Хо Ши Мин васиятларига қатъият билан амал қилиб, Вьетнам Демократик Республикасида социализмни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга эришади, Вьетнамнинг озодлиги, мустақиллиги, бирлиги ва тараққиёти ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилади, Совет — Вьетнам дўстлигини, социалистик ҳамдўстликнинг ва бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслигини мустаҳкамлайди. Бунда Вьетнам коммунистлари, Вьетнам халқи КПССнинг, барча совет кишиларининг тўла мададкорлигига ҳамиша умид боғлашлари мумкин.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Москва, Кремль 1969 йил 4 сентябрь.

ЎЗБЕК-ҚИРҒИЗ-АБАДИЙ

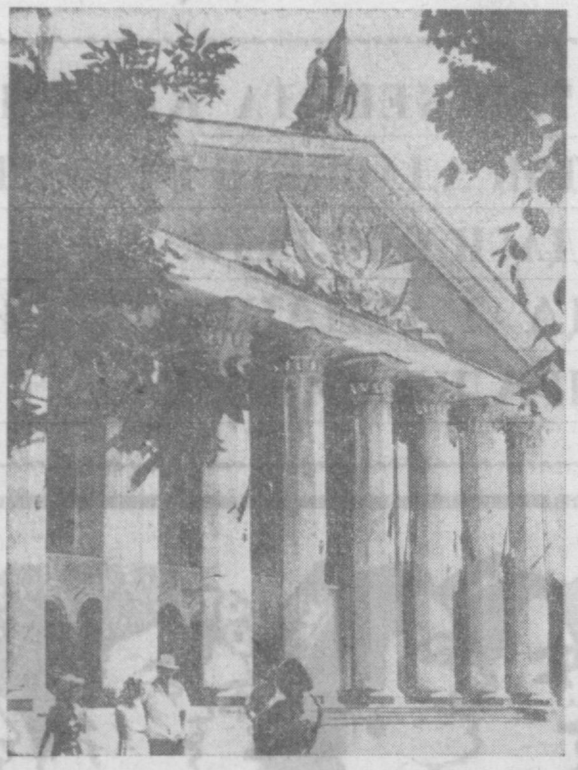

ҚИРҒИЗИСТОН Давлат опера ва балет театрининг муҳташам биноси замонавий архитектуранинг ажойиб намунасидир. Бу улкан санъат кошонаси шаҳарнинг кўркига кўрк қўшиб турибди.

ГУЛЛАЁТГАН САНЪАТ

Г. П. ЛОГОВСКИХ,

Қирғизистон ССР Маданият министрининг ўринбосари

Улкан тантана — Ўзбекистонда очиладиган қирғиз адабиёти ва санъати декадасига республикамизнинг санъат аҳли қизғин тайёргарлик кўрди. Чунки бу декада икки халқ ҳаётида, уларнинг маданият тарихида ёрқин саҳифа бўлади.

Ҳар иккала республиканинг сиёсий, иқтисодий, маданий соҳадаги ҳамкорликлари кун сайин ўсмоқда. Бунга қардош халқлар яратган ва яратаётган маданият дурдоналари таъсир этяпти. Энг яхши санъат асарлари ҳақида фикр, мулоҳазалар баён қилиняпти. Ўзбекнинг бобокалони Алишер Навоий асарлари Қирғизистонда жуда машҳур. Муқимий, Фурқат, Ҳамза, Ойбек, Ғафур Ғулом, Мақсуд Шайхзода, Миртемир асарлари бизда кўплаб таржима қилинган ва қайта-қайта нашр этиляпти.

Ўзбек санъаткорлари бизнинг диёримизда жуда кўп марта меҳмон бўлишган. Ўзбекистон Давлат симфоник оркестри, «Баҳор» рақс ансамблининг гастроль сафарлари қирғиз санъат мухлисларини бениҳоя мамнун этди. Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Саодат Қобулова, Галия Измайлова каби истеъдодли санъаткорлар томошабинларнинг қалбидан ўрин олди. Яқиндагина республикамизда ўтказилган «Олатоу баҳори» фестивалида ўзбек санъат усталари ҳам қатнашишди.

С. М. Киров номидаги Ўш музикали драма театри ўзбек драматургиясини тарғиб ва ташвиқ қилиш борасида яхшигина ишлар қиляпти. Бу театр саҳнасида «Тошболта ошиқ», «Парвона», «Адолат», «Абдулла Набиев» каби асарлар намойиш этилди. Ленин орденли Қирғизистон Давлат опера ва балет театримиз С. Юдаковнинг «Майсаранинг иши» операсини муваффақиятли намойиш этди. Шунингдек, драматик театримизда Абдулла Қаҳҳорнинг «Шоҳисўзана», Б. Раҳмоновнинг «Юрак сирлари» асарлари қўйилди. Ўз навбатида ўзбек санъаткорлари Чингиз Айтматовнинг «Момо Ер», «Сарви қомат дилбарим», Т. Абдумўминовнинг «Шикоятга ўрин йўқ», Б. Жакиевнинг «Ота қисмати», М. Бойжиевнинг «Баҳс» асарларини муваффакиятли саҳналаштирганлар.

Бизнинг дўстлигимиз кинематография соҳасида ҳам ўз ифодасини топяпти. Ўрта Осиё ва Қозоғистон кинематографчилари яратган янги асарлар асосан бизнинг республикамизда кўрикдан ўтказиляпти. Бундай кўриклардан бири 1962 йили Тошкентда ўтказилган эди. Ҳозирча биз икки республика кинематографчилари ҳамкорликда яратган кинолентaларимиз йўқ. Лекин, киносанъаткорлар киностудияларимизда муваффақиятли қатнашмоқдалар. Жумладан, истеъдодли киноактёр Бўлўт Бейшеналиев «Лайлак келди ёз бўлди», «Қизил қумлар» каби ўзбек фильмларида, СССР халқ артисти Наби Раҳимов «Жўра», «Итоаткор аёл» каби қирғиз фильмларида қатнашдилар.

Ёш созанда ва хонандаларни тарбиялаб етиштиришда ҳам Ўзбекистон санъат аҳллари бизга яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Жуда кўплаб ёш санъаткорларимиз Ўзбекистоннинг театр ва музика билим даргоҳларида таҳсил кўрганлар, кўряптилар. Эндиликда бу ёш санъаткорлар авлоди қирғиз миллий санъатини ривожлантиришда салмоқли ҳисса қўшяптилар. Тошкент консерваториясида ўқиган қирғиз йигити Бўлўт Минжиликиев ҳозир машҳур «Ла Скала» номли Италия театрида тажриба ўрганмоқда.

Ҳеч шубҳасиз, бу декада пайтида ҳам қирғиз ёзувчилари, санъаткорлари ўзбек дўстларига яна бир бор ўзларининг энг нодир асарларини намойиш этадилар. Қардош халқлар маданиятининг ривожига салмоқли ҳисса қўшадилар. Худди шундай, катта тантана, дўстлик анжумани 1960 йили Тошкентда ўтказилган эди. Бунда қирғиз санъаткорларининг ҳафталиги бўлиб ўтган эди. Бу сафарги декаданинг маршрути анча кенг. Қирғиз санъаткорлари бутун Ўзбекистон бўйлаб сафарда бўладилар. Қорақалпоғистон АССР, Фарғона водийси, Сирдарё, Самарқанд, Андижон областларида концертлар қўядилар. Қизиқарли учрашувлар ўтказадилар. Бу декада муҳим тарихий сана — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлаш арафасида ўтяпти. Шубҳасиз, бу кутлуғ тантана декадага алоҳида руҳ ва мазмун бағишлайди.

Декада кунларида бизнинг Ленин орденли академик опера ва балет театримиз, Қизил Байроқ орденли Тўхтағул Сотилғанов номли филармониямиз ўзларининг энг яхши ҳисобланган асарларини намойиш этадилар. Республикамизнинг опера ва балет театри ҳозир энг мураккаб асарлар устида муваффақиятли иш олиб бораётган коллектив ҳисобланади. Театримизда машҳур санъаткорлар — СССР халқ артистлари С. Кийизбоева, Б. Бейшеналиева, А. Мирзабоев, СССР халқ рассоми А. Арефьев, Қирғизистон халқ артистлари К. Чўдронов, С. Тўктоналиев, М. Махмутова, И. Деркимбоева, У. Сарбагишев каби ўнлаб санъаткорлар қизғин иш олиб бормоқдалар. Театримизнинг репертуари ранг-баранг. Унинг саҳнасида «Евгений Онегин», «Аида», «Риголетто», «Травиата», «Отелло», «Чио-Чио-Сан». «Севильялик сартарош», «Ҳаётбахш ўлим», «Ромео, Жульетта ва зулмат» каби опералар, «Оққуш кўли», «Уйқудаги гўзал», «Боғчасарой фонтани» каби балетлар қўйилмоқда. Айни вақтда «Ой-Чурек», «Манас», «Ўлжабой ва Кишимжон». «Халқ бахти учун» каби миллий опералар, «Чўлпон», «Асал», «Қуйручук», «Асан — космонавт» каби балетлар томошабинлар томонидан қизғин олқишланмоқда.

Декада кунларида Қирғизистоннинг академик опера ва балет театри ўзбек томошабинларига «Манас», «Отелло», «Асал», «Ҳаётбахш ўлим» каби асарларини намойиш этадилар. Театрнинг етакчи артистлари СССР халқ артисти А. Мирзабоев, Қирғизистонда хизмат кўрсатган артист С. Бекмуратова ва Б. Минжиликиевлар Самарқанд театри саҳнасида ўз санъатларини кўрсатадилар. Шунингдек, Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида қирғиз ва ўзбек санъат усталарининг катта дўстлик концертлари бўлиб ўтади.

Ўзбек санъат шинавандалари қирғиз бастакорларининг опера солистлари билан биргаликда қўядиган икки симфоник концертида ҳам иштирок этишлари мумкин. Бу концертларда Малдибаев ва Ференинг «Ленин бизга озодлик ва бахт берди» кантатаси, «Ватан ҳақида симфоник достон» каби куйлар ижро этилади. Жонибековнинг рақс тароналари ҳам ўзбек концерт залларида жаранглайди.

Тўхтағул Сотилғанов номли Қирғизистон Давлат филармониясининг концертлари ўзбек томошабинларида катта қизиқиш туғдирса ажаб эмас, чунки филармониямизда ёш санъат аҳиллари кўп. Филармония составида халқ чолғу ансамбли, раққосалар, эстрада ансамбллари ҳамда монасчилар группаси бор.

Декада кунларида қирғиз кинематографчиларининг янги асарлари ҳам кенг намойиш этилади. Ўзбекистоннинг кинотеатрларида, маданият уйларида «Қирғизфильм» студиясида яратилган асарлар намойиш этилади. Шунингдек, тасвирий ва амалий санъат ҳамда фотосуратлар кўргазмалари уюштирилади. Ўзбек томошабинлари, олий ўқув юрти талабалари билан қирғиз санъаткорлари, ёзувчиларининг учрашувлари бўлиб ўтади.

Бу кичик мақолада декаданинг батафсил режасини баён қилиш қийин. Биз ўзбек томошабинларини театр, концерт, кўргазма залларига таклиф этамиз. Адабиётимиз ва санъатимизнинг ютуқлари билан бевосита танишишингизни истаймиз.

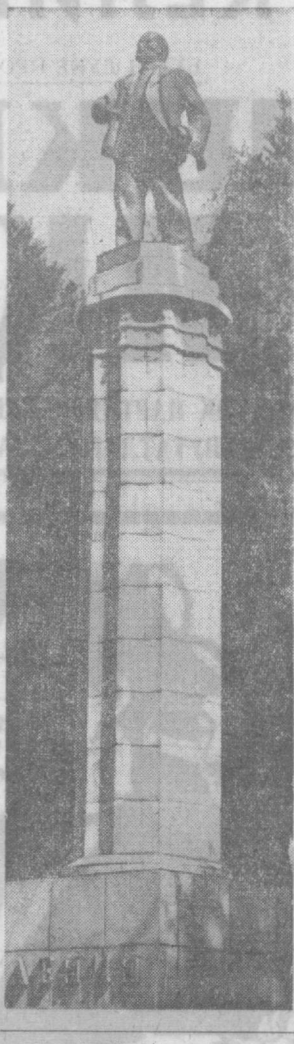

ҚИРҒИЗИСТОН

Қардошсан, қариндошсан,
Катта йўлда йўлдошсан.
Юртимдай серқуёшсан,
Жонажон Қирғизистон.

Осмон ўпар тоғларинг,
Ям-яшилдир боғларинг.
Шарбатдир булоқларинг,
Бепоён Қирғизистон.

Дўстлик-ла қад кўтардинг,
Гуркирадинг, кўкардинг.
Олға ва олға бординг,
Нурафшон Қирғизистон!

Элинг яшайди қувноқ,
Обод ҳар шаҳар, қишлоқ.
Шонли тарихинг узоқ,
Бир достон, Қирғизистон!

Иқболинг чиндан баланд
Заводларинг бор гигант.
Буғдой тоғи кўк момақ,
Қаҳрамон Қирғизистон!

Туганмасдир хазинанг,
Санъатга кон пок сийнанг,
Қасд қилганнинг ҳоли танг,
Бўл омон, Қирғизистон!

Юсуф ШОМАНСУР

ДЗЕРЖИНСКИЙ номидаги хиёбон Фрунзе шаҳрининг ҳуснига ҳусн қўшувчи гўзал оромгоҳдир. Хиёбоннинг марказига В. И. Лениннинг улкан ҳайкали ўрнатилган. Суратда: хиёбондаги В. И. Ленин ҳайкали.

ҚИРҒИЗИСТОН Давлат филармониясининг чолғучиси Асек Жумабоевнинг номи фақатгина республикада эмас, балки Иттифоқимизда ҳам машҳур. У Москвада ўтказилган гастроль сафарларида ўз қўшиқлари билан санъат мухлисларининг қалбидан ўрин олди. У декада кунларида ўзбекистонлик томошабинлар ҳузурида ҳам ўзининг янги қўшиқларини ижро этади. Суратда: Асек Жумабоев қўшиқ ижро этмоқда.

УЙИМИЗНИНГ ТЎРИ СИЗНИКИ

Қирғиз адабиёти ва санъати намояндаларининг Ўзбекистонга ташриф буюриши, шубҳасиз, маданий ҳаётимизда катта воқеадир. Қардош республика санъаткорларининг декадаси яна бир бор дўстлигимизнинг олтин саҳифасини очади.

Декада муносабати билан хонадонимизда қирғиз мўйқалам соҳиблари, ҳайкалтарошлари, амалий санъат усталари ҳам меҳмон бўладилар. Ҳамкасбларимиз билан дийдор кўришиш бизни беҳад мамнун этади. Тантана кунларида дўстларимизнинг сўнгги йилларда яратган янги асарлари билан танишамиз. Қирғиз рассомлари орасида етишиб чиққан ёш талантлар билан учрашамиз. Уларнинг ижоди, услуби билан яқиндан ошно бўламиз.

Атоқли қирғиз рассомлари Г. Айдиев, С. Чуйков, А. Игнатьев, Т. Содиқов яратган асарлар бизга кўпдан таниш. Уларнинг Қирғизистон ҳақида, унинг хушманзара водийлари, кўкўпар тоғлари, бу тупроқнинг баҳодир меҳнаткашлари ҳақида ҳикоя қилувчи асарлари Иттифоқимизда машҳур. Қирғиз мўйқалам соҳиблари ижоди кўплаб мутахассислар ва тасвирий санъат мухлислари эътиборини жалб этиб келган.

Қирғиз тасвирий санъати асосан Октябрь инқилобидан кейин тараққий этди. Қирғиз рассомлари, ҳайкалтарошлари ижодида инқилоб, граждандар уруши мавзуси ҳам асосий ўрин эгаллади. Бу мавзуда яратилган асарлар ўзининг ҳаётийлиги билан ажралиб туради.

Сўнгги пайтларда қирғиз рассомчилигида пейзаж суратлари кўплаб яратилмоқда. Бу мавзудаги асарларни фақатгина бирор рассом ижодига хос, дейиш қийин. Чунки атоқли мўйқалам соҳибидан тортиб то энг ёш рассомгача ўз диёрининг гўзал манзараларини қоғозга туширяпти.

Декада кунларида ўзбек томошабинлари шу хилма-хил мавзудаги асарлар билан танишади. Ўз навбатида дўстларимизнинг кўргазмаси биз ўзбек рассомлари учун янги олам бўлади. Дўстлар ижодиётининг тараққиётига гувоҳ бўлиш қувончлидир, албатта. Биз ўзбек рассомлари қирғиз мўйқалам соҳибларини хонадонимиз тўрига таклиф этамиз.

Хуш келибсиз, азиз дўстлар!

Зокир ИНОҒОМОВ,
рассом, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби.

ФРУНЗЕ шаҳрида тобора бадиий ҳаваскорлар сони ўсиб бораяпти. Ёш талантлар дадиллик билан санъат майдонига қадам қўймоқдалар. Суратда: шаҳар маданият уйининг бадиий ҳаваскор қизлари.

МЎЙҚАЛАМ СОҲИБИ

ИЖОДИЙ ПОРТРЕТ

«Туркистон масаласи» деб номланган полотно истеъдодли қирғиз рассоми Олтимиш Усубалиевнинг шу кунларда яратган сўнгги асари.

...Кремлдаги мўъжазгина хоналарнинг бирида инқилоб доҳийси В. И. Ленин афсонавий саркардалар В. В. Куйбишев ва М. В. Фрунзе билан суҳбатлашяпти. Лениннинг нигоҳи Ўрта Осиё харитасига қадалган. Айни вақтда у диққат билан саркардаларнинг сўзларини тинглаяпти. В. В. Куйбишевнинг қўлида бир даста қоғоз. У Ўрта Осиёда кўрган-кечирганларини, режаларини ҳикоя қиляпти.

Олтимиш Усубалиев бу асарини яратишдан олдин доҳий ҳақидаги жуда кўплаб асарларни ўқиб чиқди. Ленин ҳақида яратилган суратларни синчиклаб ўрганди. Ҳатто саҳнада яратилган Ленин образи билан ҳам қизиқди. Жумладан, у яқин дўсти Қирғизистон халқ артисти В. Ф. Казаков билан ҳам яқиндан ҳамкорликда бўлди. В. Ф. Казаков Н. К. Крупская номидаги республика рус драма театрида қўйилган спектаклларда Ленин образини муваффақиятли яратган.

Мана шу зайлдаги тинимсиз изланиш туфайли рассом Ленин ва инқилобга бағишланган кўпгина асарларни бунёдга келтиришга муваффақ бўляпти.

Олтимиш Усубалиев 1930 йил 12 декабрида Фрунзе областидаги Октябрь қишлоғида туғилди. Бўлғуси рассом кичик ёшиданоқ ўзича суратлар чизиб, лойдан турли ҳайкалчалар ясаб юрарди. Кейинчалик унинг қобилиятини пайқаган Қирғизистон халқ рассоми Гапар Айтиев ёш йигитнинг тасвирий санъат сирларини чуқур эгаллашига яқиндан кўмаклашди. Бир группа ёш рассомлар қатори О. Усубалиев Ленинграддаги И. В. Репин номли рассомчилик институтига ўқишга юборилади.

Бу даргоҳда ўқиб юрган йиллари унинг учун катта ҳаёт ва тажриба мактаби бўлди. Талабчан устозлар кўмагида маҳоратини оширди. Янги ҳамфикр дўстлар орттирди. Жаҳонга машҳур мўйқалам соҳибларининг ижоди билан яқиндан танишди.

Институтни имтиёзли диплом билан тамомлагач О. Усубалиев қизғин ижодий ишга киришди. Унинг «Хирмондаги концерт» номли сурати жуда юксак баҳоланди. 1953 йилда эса бу асар Бухарестда очилган жаҳон студент ва ёш рассомларининг кўргазмасида намойиш этилди. Гарчанд О. Усубалиев асосан портрет жанрида ижод қилса-да, унинг «Хирмондаги концерт» номли асари ижодининг янги бир қиррасини очиб берган.

О. Усубалиев ижодини портрет жанри билан бошлаган ва бу соҳада талайгина ютуқларга ҳам эришган. Жумладан, академик Охунбобоев, ёзувчи Ч. Айтматов, генерал Сомсалиев, шоир А. Тўқумбоевларнинг портретлари фикримизнинг далили бўла олади.

Рассом бу асарларида фақатгина кишиларнинг ташқи қиёфасини қоғозга тушириб қўя қолмаган. Аксинча мўйқалам соҳиби бу одамларнинг юзидаги ҳар бир ифода, кўз қарашлари орқали бутун ички дунёсини ҳам кўрсатишга интилган. Бу интилиш у яратган асарларга ҳаётийлик, фалсафийлик руҳи бахш этган.

О. Усубалиев фақатгина портрет жанри билан чекланиб қолмай, графикада ҳам кўплаб асарлар яратмоқда. Графика орқали ҳам у Қирғизистоннинг машҳур кишилари ҳақида ҳикоя қиляпти. У ўз элининг севимли қаламкашлари Тўхтағул, Ж. Бўкунбоев образларини яратиб қирғиз тасвирий санъатига салмоқли ҳисса қўшди.

Юқорида айтганимиздек О. Усубалиев ҳам портрет, ҳам графика, ҳам тасвирий санъат жанрида ижод қиляпти. Рассомнинг «Пржевальский Иссиқ кўлда» асари тасвирий санъат мухлисларини беҳад мамнун этган асарлардан биридир.

Ҳозирги кунда рассом В. И. Ленин юбилейига атаб улуғ доҳий ҳамда инқилоб саркардалари ҳақида янгидан-янги асарлар яратмоқда. Унинг ҳузурида бўлган киши бу соҳада рассом талайгина диққатга сазовор ишлар қилиб қўйганига гувоҳ бўлади. Биргина «Туркистон масаласи» асарининг олтита нусхаси мавжуд. Рассом камтаринлик билан буларни хомаки нусхалар деб атайди. Аммо булар мутлақо хомаки нусхалар бўлмай, ҳар бири мустақил асарлардир. Бу суратларнинг бирида В. И. Лениннинг М. В. Фрунзе билан суҳбатлашаётгани, бирида доҳийнинг Кремлдаги иш кабинетида ишлаб ўтиргани тасвирланган. Буларнинг бариси ҳам нозик дид ва маҳорат билан яратилган асарлардир.

О. Усубалиев ҳозир қирғизистонлик меҳнаткашлар ҳақида ҳикоя қилувчи 30 дан ортиқ сурат чизди. Бу асарлардан баъзилари декада кунлари очиладиган кўргазмада намойиш этилади. Кейинчалик рассом бу асарларини жамлаб алоҳида кўргазма ташкил этиш ниятида.

Ижодкор ҳамиша режалар билан яшайди. О. Усубалиевнинг яна бир режаси машҳур саркарда М. В. Фрунзе ҳақида асарлар яратишдир.

М. ИСМОИЛОВ.

ДЎСТ, ҚОН-ҚАРДОШ

ҚИРҒИЗИСТОН Совет Социалистик Республикасининг пойтахти Фрунзе ўзининг хушҳаво манзаралари билан машҳур. Шаҳарнинг соя-салқин хиёбонлари меҳнаткашлар дам оладиган севимли оромгоҳларга айланган. Кейинги йилларда кўплаб замонавий кўкўпар бинолар қурилди. Бу муҳташам бинолар шаҳарнинг чиройини очиб юборди. Суратда: Фрунзе шаҳри марказий кўчаларидан бирининг кўриниши.

КирТАГ фотохроникаси.

ТОҒЛАР ТАРОНАСИ

ҚИРҒИЗ СОЗАНДАЛАРИ ДАВРАСИДА

...Саҳнада миллий кийимда қўбуз, қиёқ тутган ўттиз нафар киши ўтирибди. Дирижёрнинг ишорасидан сўнг томошабинлар билан лиқ тўла концерт залида қирғиз оҳанги тарала бошлайди. Куй бебош шалолаларнинг шовуллаши, асов тулпорлар туёқларининг дупури, учрашув онларининг ширин лаззати, она алласи, гўдакнинг қувноқ кулгуси ҳақида сўзлайди.

Куй тугайди, бироқ томошабинлар қалбида ҳамон ажойиб оҳанглар оҳиста такрорланади. Қубуз садоси қарияларнинг узоқ ўтмишини эслатади, оташқалб ёшларни ҳаётга, гўзалликка ундайди...

Жаҳондаги барча халқлар каби қирғизлар ҳам ўзининг серқирра маданиятига эга. Бу халқнинг қадим маданият ёдгорлигини амалий санъат усталарининг яратган асарлари, ривоят, афсоналари, эпослари ва ниҳоят куй-қўшиқлари ташкил этади. Турли хил маъракаларда қўбузчилар ўз санъатлари билан кишиларга олам-олам завқ бахш этиб келганлар. Мана шундай кишилардан бири демократ шоир Тўхтағул Сотилғанов эди. У ўз қўшиқлари, ажойиб куйлари билан элини ҳамиша золимларга қарши курашга даъват этиб келган.

Инқилобдан кейин эса республикада бу оташин санъаткорнинг издошлари бениҳоя кўпайиб кетди. Қўбуз чалиш ва ижрочиликка бўлган қизиқиш, талаб шу қадар ортдики, энди бу истеъдод эгаларини ягона бир уюшмага бирлаштириш, билимларини чуқурлаштириш шарт бўлиб қолди. Натижада 1936 йилга келиб қирғиз тарихида биринчи марта халқ чолғу ансамбли ташкил этилди. Дастлаб бу ансамбль Қирғизистон Давлат драма театри ҳузурида иш олиб борди. Орадан бирмунча вақт ўтгач, мустақил иш кўра бошлади. Бу ансамблда асосан қўбуз, қиёқ, карнай, сурнай, темир қўбуз, дўбилбас каби чолғу асбоблари қўлланилади.

Дастлаб ансамблда атиги 20 киши бўлиб, улар орасида Корамўлдў Ўрозов, Қолиқ Акиев, Ўсмонқул Бўлуболаев, Отай Ўрунбоев, Мусо Боетов каби ажойиб санъаткорлар бор эди. Ёш ансамбль ўзининг 70 дан ортиқ куй-қўшиғига эга бўлиб, булар асосан миллий қўшиқлардан иборат эди. Бу санъат аҳли 1939 йили Москвада ўтказилган декадада иштирок этади. Ажойиб истеъдод эгаларининг санъати юксак тақдирланиб, Қизил Байроқ ордени билан мукофотланади.

Эндиликда Қорамўлдў Ўрозов номидаги бу ансамбль республиканинг энг ажойиб санъаткорлар уюшмаси ҳисобланади. У ранг-баранг куй-қўшиқлари билан эл олқишига сазовор бўлиб келмоқда. Ансамбль репертуари кун сайин бойиб бораяпти. Ҳозир санъаткорлар Глинка, Моцарт, Чайковский, Шостакович, Хачатурян, Гаджиев каби бастакорларнинг куйларини ижро этмоқдалар. Бу ансамблнинг тараққиётига Қирғизистонда истиқомат қилувчи рус бастакорлари В. Власов, В. Фере, М. Раухвергер, Г. Окунов, С. Ряузовлар ҳам салмоқли ҳисса қўшдилар. Уларнинг қирғиз халқининг ўтмиши ва бугунги куни ҳақидаги асарлари муваффақият билан ижро этилаяпти. Кенг томошабинлар томонидан севиб тингланяпти.

Ансамбль составида Қирғизистоннинг опера ва балет, драма театрларининг таниқли хонандалари ҳам қатнашиб, унинг шуҳратига шуҳрат қўшмоқдалар. Жумладан, СССР халқ артистлари С. Киизбаева, А. Малдибаев, Э. Серкебаев, А. Мирзабоев ҳамда Қирғизистон халқ артистлари К. Чўдронов, А. Жумабоев, С. Тўктўналиевларнинг чиқишлари қизғин қаршиланмоқда. Ансамблда Ж. Саркобегенова, К. Рахимшайхов, А. Хоменко, П. Мирзабеков, Ж. Қўйчуманов каби созандалар, истеъдодли хонанда, республикада хизмат кўрсатган артист Гулчеҳра Валиуллина, ёш санъаткорлар С. Суранчиева, К. Кўжумқуловлар иштирок этаяпти. Бу даргоҳ санъаткорлари фақатгина ижрочилик билан чекланиб қолмай, янги куй, қўшиқлар яратиш борасида ҳам тинмай изланмоқдалар. К. Қидиралиев, Ч. Исабоев, Б. Жандаров яратган янги оҳанглар томошабинлар томонидан севиб тингланмоқда. Хонанда Э. Жумабоев эса ҳозир ансамблнинг дирижёрларидан бири ҳисобланади.

Ансамблнинг ижодий йўли қирғиз санъатида ёрқин саҳифа бўлиб қолди. Жуда қисқа муддат ичида бу санъат аҳли ўзига хос миллий чолғу асбобларига эга бўлди, борини такомиллаштирди. Қадимдан севиб ижро этилган халқ қўшиқларига янги сайқал берди. Ўз репертуарини замонавий асарлар билан бойитди. Ансамблнинг ташкилотчиси — машҳур қўбузчи Қорамўлдў Ўрозовнинг номи фақатгина Иттифоқимизда эмас, ҳатто чет элларда ҳам катта ҳурмат билан тилга олинади.

Халқ чолғу ансамбли составида алоҳида қўбузчилар ансамбли ҳам бор. Бу ансамбль 1939 йили ўтказилган Бутуниттифоқ чолғучилар конкурсида қатнашиб, ўз санъати ва маҳоратини намойиш этган, ҳамда фахрли биринчи мукофотни қўлга киритган эди. Сўнгги йилларда ансамбль ҳар томонлама ўсди, камолга етди. Унинг составида янгидан-янги созанда ва хонандалар пайдо бўлди. Айни вақтда бу санъаткорлар Иттифоқ ва жаҳон миқёсидаги анжуманларда дадиллик билан иштирок эта бошлади. Натижада Москвада ўтказилган жаҳон ёшлари ва студентлари VI фестивалининг лауреати бўлди. Брюсселда ўтказилган жаҳон кўргазмасида эса дилрабо куй ва қўшиқлари билан олтин медални қўлга киритдилар.

Ҳозир бу санъаткорлар гастролга бормаган республиканинг биронта бурчи қолмади ҳисоб. Айни вақтда бу ансамбль Иттифоқимиз бўйлаб ҳам муваффақиятли гастроль сафарлари ўтказганлар.

Сокин Болтиқ денгизи соҳилларида дўстлик ва қардошлик тароналари янграганига ҳали ҳеч қанча вақт бўлгани йўқ. Қирғиз қўбузининг дилбар ва қувноқ садолари бутун Болтиқбўйи республикалари санъат шинавандаларининг дилини шод қилди. Қирғизистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Жумахматов раҳбарлигида ансамбль ижро этган «Рус рақси», «Иборат», «Байрам таронаси», «Чўпон рақси» ҳамда хонанда А. Зайцев ижросидаги русча ва қирғизча қўшиқлар гулдурос қарсаклар орасида кўмилиб кетди. Кронштадт денгизчилари қирғиз санъаткорларига ўз таассуротларини изҳор этиб тугатолмадилар.

Шунингдек, ансамблнинг Ватанимиз пойтахти Москва ва Россия бўйлаб қилган сафарлари ҳам улар учун катта шуҳрат келтирди. Бу сафар вақтида бошқа санъат уюшмалари билан биргаликда чолғучилар ҳам муваффақият билан қатнашди. К. Мўлдўбасановнинг «Қирғизистон гуллари» кантатаси, Х. Мухторов ижросидаги «Менинг Қирғизистоним», «Она Волга» қўшиқлари ва бошқа чиқишлар санъат ихлосмандларини беҳад мамнун этди. Натижада талайгина газеталарда бу ансамбль ҳақида илиқ-иссиқ фикрлар баён қилинди.

«Қорамўлдў Ўрозбоев номли ансамблни чолғу ансамбллари орасида энг етук, энг яхшиларидан бири дейиш мумкин. Чунки у қирғиз ва совет бастакорларининг куйларини ижро этиш учун барча имконият ва маҳоратга эга» деб ёзди «Советская музыка» газетаси.

Қирғиз чолғучилари қаерга боришмасин, у ерда муносиб баҳо олиб, олқишга сазовор бўлиб қайтадилар. Мўғулистон, Германия Демократик республика матбуотларида хам бу ансамбль ҳақида кўплаб ёзилган.

Кейинги пайтларда ансамблнинг репертуари янада бойиди. Рус, совет шарқи халқларининг куйлари, чел эл бастакорларининг асарлари ижро этила бошланди. Ансамблнинг изланишлари ҳақида бош дирижёр, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Жумахматов шундай дейди:

— Ансамблимиз сўнгги пайтда оркестр билан яқин ҳамкорликда иш олиб борди. Республикамиз бастакорларининг бўлиб ўтган съезди муносабати билан Калий Мўлдўбасанов «Халқ байрами», Мукаш Абдраев «Қувноқ ёшлик» асарларини яратишди. Бу сингари янги асарлар дарров эл орасида машҳур бўлиб кетаяпти. Бастакорларимиз одамларга манзур бўладиган куйлар яратиш борасида кўп изланяптилар.

Бу ажойиб санъат аҳлининг тинимсиз изланаётгани шубҳасиз. Улар декадага бағишлаб ҳам талайгина янги асарлар яратганлар. Дўстлик ва тинчликни мадҳ этувчи бу дилрабо садолар, мусиқий қўшиқлар энди серқуёш ўзбек диёри бўйлаб қанот қоқади. Ўн кун мобайнида яна бир бор қон-қардошлигимизни, биродарлигимизни улуғлайди.

В. КАРИМОВА,
санъатшунос.

ТУТАШ ҚАЛБЛАР

Бугун биз қадим ўзбек тупроғига Тянь-Шань тоғларининг хушҳаво водийларидан Иссиққўлимиздай тиниқ ва мусаффо салом олиб келдик. Беруний Форобий ибн Сино, Улуғбек ва Навоий каби муҳтарам зотларнинг хоки-пойи теккан қутлуғ тупроқни зиёрат қилгани келдик.

Биз, фақатгина биз эмас, бутун жаҳон халқи ўзбеклар ҳақида, уларнинг бой, сермазмун маданияти, адабиёти, санъати ҳақида шу қадар кўп эшитган, ўқиганки, буни изҳор этиш мушкул. Биз, қирғиз қалам аҳли, улуғ мутафаккир Навоийни ҳақли равишда ўзимизнинг бобокалонимиз деб ҳисоблаймиз. Сабаби, Навоий бутун умри мобайнида халқлар дўстлигини, биродарлигини мадҳ этган. Эндиликда биз, унинг авлодлари эса ягона бир умум мақсад йўлида, бузилмас сафда баробар қадам ташлаяпмиз. Биз бир ғоя ва бир маслак йўлида қалам тебратаяпмиз. Дўстликни тараннум этувчи асарлар яратаяпмиз. Қирғизнинг Тўхтағул каби мутафаккиридан тортиб, Ж. Бўкўнбоев, А. Тўқумбоев, Ч. Айтматов ва бошқа ўнлаб қаламкашлари мана шу ғояни қизғин тарғиб этмоқдалар.

Қирғиз ва ўзбек ёзувчилари ўртасида ҳамкорлик азалдан мавжуд. Қирғизнинг классигидан тортиб энг ёш ижодкоригача ўзбек китобхонларига таниш. Тўхтағул шеърлари, Чингиз Айтматов қиссалари, Шукурбек Бейшеналиев асарлари кўпдан бери ўзбек тилида нашр этилаяпти. Яқинда республикангизда «Ёш гвардия» театрида истеъдодли қирғиз драматурги Мар Бойжиевнинг «Баҳс» асарининг саҳналаштирилиши биз учун бениҳоя қувончли ҳолдир.

Қирғиз китобхонлари ҳам ўзбек адабиётининг классиклари билан азалдан таниш. Ўзбек совет адабиётининг ажойиб намояндалари Ойбек, Ғафур Ғулом, Мақсуд Шайхзода, Миртемир, Асқад Мухтор асарлари бизда севиб ўқилади.

Шу муносабат билан бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Отахон шоир Миртемир ака қирғиз элининг бебаҳо дурдонаси «Манас» эпосини ўзбек тилига таржима қилгани жуда катта воқеа бўлди. Эндиликда ўзбек китобхонлари ҳам қирғизларнинг ўтмиши ҳақида батафсил маълумотга эга бўлдилар.

Бугун очиладиган декадада йигирмага яқин қирғиз қалам соҳиблари қатнашади. Уларнинг деярли ҳаммаси ўзбек китобхонларига яхши таниш. Рус ва ўзбек тилида чиққан таржималар бизни аллақачон бир-биримизга таништириб улгурган.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозимки, қирғиз ёзувчиларининг асарларида ўзбеклар билан бўлган қон-қардошлигимиз ҳақида жуда кўп ёзилади. Бундан кейин ҳам бу мавзу бизнинг асосий мавзуимиз бўлиб қолажак.

Декада дўстлигимизни мустаҳкамловчи омилдир. Шу муносабат билан биз яна бир карра ижодий режаларимизни ўртоқлашиб оламиз. Истардимки, бизнинг қардошлик борди-келдиларимиз узлуксиз давом этаверсин. Бир-биримизнинг асарларимизни кўплаб таржима қилиб, эл орасида тарғиб этаверайлик. Расмий муносабатларсиз ҳам бир-биримизнинг хонадонимизда азиз меҳмон бўлайлик. Булар ҳеч шубҳасиз икки қардош халқ адабиётининг ривожи учун ҳам баракали таъсир этади.

Жунай МАВЛОНОВ,
Қирғизистон ёзувчилар союзининг котиби.

ЯҚИНДА қирғизистонлик телетомошабинлар «Оқ Мўор» фильмини кўришга муяссар бўлдилар. Бу фильм Фрунзе телестудиясининг таклифи билан «Қирғизфильм» студиясида суратга олинган. Суратда: шу фильмдан кадр.

В. ЛАЗАРЕВ фотоси,
(ЎзТАГ-КирТАГ фотохроникаси).

Қубонычбек МАЛИКОВ

ДЎСТЛИК ГУЛХАНИ

(ҚИРҒИЗИСТОНГА КЕЛГАН ШОИР ДЎСТЛАРГА АТАБ)

— Гулхан ёнади лов-лов!
— Атрофини ўраймиз маҳкам.
— Аланга ол, эй олов!
— Ўтин ташла, ҳай ошнам!
Майли олов ўт қанот билан
Кенг осмонни ёритсин чақнаб.
Атрофида шоир дўстларим
Шеър ўқишсин севгига атаб.
Улар олис юртлардан келган—
Тянь-Шанни соғиниб букун.
Тянь-Шанда ажойибдир ёз,
Ажойибдир ёз оқшоми-тун.
Гулхан ёнар. Атрофда дўстлар:
Рус, украин, ўзбек ва қозоқ...
Чарс-чарс ёнган оловни кўриб,
Кулишамиз бахтиёр қувноқ.
Москвага аталган қўшиқ —
Қайнаб чиқар қайноқ
диллардан.
Бу бир қўшиқ — булоқ
тўқиган,
Оҳангини олган гуллардан,
— Тоғда гулхан —
гўё ўт денгиз,
Пичирлайди Микола лаби.
Вацис жавоб айтади кулиб,
Бунда қиш ҳам гулбаҳор каби!
Мирмуҳсин ҳам қўшилишади,
Қўлин чўзиб олов томонга,
Мийиғида куйлайди аста,
Гулхан эсар сочар аланга.
Тоғ, ўрмонни қоплади салқин,
Шамол эсар, тинмайди ҳеч
вақт.
Олис кеча, ҳамма уйқуда,
Шоирларга уйқу йўқ фақат!

ТЎЛҚИН таржимаси.

ҚИРҒИЗИСТОНЛИК бастакорлар ўзларининг ажойиб куйлари билан кенг томошабинлар эътиборини қозониб келмоқдалар. Суратда: бастакор Чапай Жумаканов янги асар устида ишламоқда.

А. КЛЕЙМЕНОВ фотоси,
(ЎзТАГ — КирТАГ фотохроникаси).

БИРГА КУЙЛАЙМИЗ

Қирғиз билан ўзбек азалий қон-қардош халқ. Бизнинг еримиз ҳам, тилимиз ҳам, яқин. Қадим ота-боболаримиз ягона тупроғимиз, улуғ мақсадларимиз йўлида бир сафда курашиб келганлар. Дўстликни, жигарбандликни улуғлаганлар. Ўзбекнинг дутори, қирғизнинг қўбузи шу улуғворликни тараннум этган.

Эндиликда биз икки қўшни халқ бир сафда туриб улуғ мақсад ва маслак учун курашаяпмиз. Шу боисдан куйимиз, қўшиғимиз, доимо ҳамоҳанг. Қўшничилик муносабатларимиз кун сайин янги мазмун кашф этяпти. Бу янги мазмун декадаларда, гастролларда ўз ифодасини топмоқда.

Қирғиз филармониясининг санъаткорлари ўзбек диёрида ўтказиладиган декадага қизғин тайёргарлик кўрдилар. Бу шодиёна кунларда бизнинг тўрт ансамблимиз иштирок этади. Биринчиси Қорамўлдў Ўрўзов номидаги халқ чолғу ансамблидир. Бу ансамблга республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Асанхон Жумахматов раҳбарлик қилади. Хушовоз хонандаларимиздан, республикада хизмат кўрсатган артистлар Гулчеҳра Валиулина, Николай Плак ва ёш хонадонларимиз Гулмайрам Мўмунова ўзларининг қўшиқлари билан ўзбек санъат мухлисларини мамнун этади.

Шунингдек, 1957 йили Москвада ўтказилган жаҳон студент ва ёшлари фестивалининг лауреати қўбузчилар ансамблимиз ҳам декадада қатнашади. Шу кунгача бу ансамблимиз халқ чолғу ансамбли билан биргаликда Иттифоқимиз бўйлаб жуда кўп сафарларда бўлган. Қўбузчиларимиз ижросидаги қирғиз куйлари элимизнинг ўтмиши ва бугунги куни ҳақида ҳикоя қилади.

Эстрада ансамблимиз ҳали жуда ёш. Ташкил этилганига атиги бир ярим йил бўлди. Шунга қарамай бу ансамблимиз ўзининг Қирғизистон халқ артисти Асек Жумабоев, Кенгеш Хўжамқулов, биринчи қирғиз эстрада хонандаси Ойша Бозорбоева ҳамда Зайнаб Шаакаева, Гулбиби Одамалиева каби таниқли хушовоз санъаткорларига эга. Албатта, бизнинг эстрадамиз ҳали ўзбек эстрадасига тенглаштирадиган даражада эмас. Лекин биз декада кунларида анчагина фойдали тажриба олиб қайтамиз, деган умиддамиз.

Рақкосалар ансамблимизнинг ташкил этилганига уч йил бўлган. Аммо бу муддатни фақат тайёргарлик жараёни, дейиш мумкин, чунки рақкосаларимиз фақатгина шу йилнинг май ойидан бошлаб саҳнага чиқишди. Ҳозир бу ансамблга республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Нуриддин Тугеноз раҳбарлик қиляпти. Рақсларни эса Сафарбек Кабеков саҳналаштиряпти. Ансамблимизнинг репертуари анча ранг-баранг. Рақкосаларимиз қирғиз ва СССР халқларининг бир қанча рақсларини ижро этишади. Биринчи марта республикамиздан ташқарига чиқаётган бу навқирон ансамблимиз учун декада жиддий имтиҳон бўлади. Ўйлаймизки, машҳур «Баҳор» ансамблининг моҳир санъаткорлари бизга яқиндан кўмаклашиб, ўз маслаҳатларини аямайдилар. «Баҳор» рақкосаларининг ёш санъаткорларимизга иложи борича кўпроқ амалий ёрдам кўрсатишларини жуда-жуда истардик.

Декада муносабати билан биз махсус манасчилар ансамбли ташкил этдик. Бу ансамблимизда машҳур халқ бахшилари бор. Жумладан республикада хизмат кўрсатган артист Эстебес Турсуналиев, Тўктўсун Тинибеков ўзларининг янги термаларини ижро этадилар. Уркат Мамбеталиев «Манас» эпосидан парчалар ўқиб беради. Ансамблимиз қатнашчилари ўзбек диёридаги очиладиган декада тантаналарини бошлаб берадилар.

Бугун серқуёш ўзбек тупроғида қирғиз тароналари янграй бошлайди. Куйлар қўшиқларга, рақслар байрам сайилларига уланиб кетади. Куй-қўшиқларимиз ҳамиша ҳамоҳанг янграйверсин.

Бўлут МЎЛДИБОЕВ,
Тўхтағул Сотилғанов номидаги Қизил Байроқ орденли Қирғизистон Давлат филармониясининг бадиий раҳбари.

МАРҲАБО

Биз, машинасозлар, республикамизда Қирғизистон адабиёти ва санъати декадаси кунлари ўтишини эшитиб, жуда ҳам хурсанд бўлдик. Чунки қирғизлар билан азалдан қонқардошмиз. Октябрь революциясидан сўнг, айниқса, дўстлигимиз, қардошлигимиз янада мустаҳкамланиб келмоқда.

Машинасозларимиз қирғиз шоир ва ёзувчилари асарларини севиб ўқишади. Чингиз Айтматовнинг асарлари республикамиздагина эмас, балки чет элларда ҳам машҳурдир. Унинг асарларини биз, ўзбек китобхонлари ҳам ғоятда севиб ўқиймиз. У қирғиз адиблари орасида халқ ҳаётини жуда ҳам равшан, жозибали тасвирлаб берган.

Қирғиз маданияти ҳам кўз ўнгимизда юксалиб боряпти. Қирғизистон опера ва балет театри, қўбузчилар ансамбли, эстрада ансамблининг довруғини кўп эшитганмиз. Бу ажойиб коллективларнинг янги-янги куй ва қўшиқларини эшитишга муштоқмиз.

Қирғиз шоир ва ёзувчиларининг асарларини ўқиганимизда бастакорларнинг куй ва қўшиқларини тинглаганимизда бепоён Қирғизистон далалари, унинг ажойиб меҳнатсеварлари кўз ўнгимизда гавдаланади. Бу меҳнатсеварлар ягона дўстлик оиласида биз ўзбеклар билан елкама-елка туриб ишлашмоқда.

Қирғизлар билан тилимиз ҳам дилимиз ҳам бирдир. Бу яқинлик бундан буён ҳам мустаҳкамланиб бораверади. Ўзбек хонадони уйининг тўри, сизники, азиз қардошлар!

Декада очиладиган бу улуғ айёмда мен барча машинасозлар номидан «Ўлкамизга марҳабо, азиз дўстлар»,— деяман.

Ғ. АҲМЕДОВ,
«Ташсельмаш» заводининг ишчиси.

САБЗАВОТ МАГАЗИНИ

Сергели райони кенгайиб, гўзаллашиб бормоқда. Меҳнаткашларининг озиқ-овқат, сабзавот, саноат моллари билан савдо қилувчи магазинларга бўлган эҳтиёжи тобора кўпроқ сезилмоқда. Шуларни назарда тутган ҳолда «Средазгипроторг» институти ходимлари қисқа муддат ичида сабзавотлар билан савдо қилувчи янги типовой магазинлар лойиҳасини яратишга киришдилар.

Куни кеча лойиҳа ишлари тугаб, қурувчилар ишчи чертёжи олдилар. Магазинлар асосан бетон ва тош ойнадан бунёд этилади. 10 ўринга мўлжалланган савдо точкаларининг ичи махсус мосламалар орқали қишин-ёзин бир хил ҳароратда бўлади.

ИЛМИЙ АТЕИЗМ МАКТАБИ

Киров районида икки йиллик илмий атеизм мактаби очилади. Мактаб ўқувчилари оддий ишчилар, инженер, ўқитувчи ва бошқа касб эгалари бўлиб, улар машҳур олим ва файласуфларнинг фан ва динга оид лекцияларини тинглашади, атеистик пропагандага тааллуқли янги материаллар билан танишадилар.

ТОШКЕНТДА тўққиз қаватли турар-жой бинолари сони тобора ортмоқда. Ҳозирда шаҳарда ана шундай кўп қаватли бинолар 50 дан ошиб кетди. Бундай осмонўпар уйлар айниқса қадимий Қашқар маҳалласида кўплаб қурилмоқда. Зилзила эпицентри бўлган бу ер яқин орада обод ва кўркам массивга айланади. Суратда: Россия Федерациясидан келган қурувчилар барпо этаётган уйларни кўриб турибсиз.

И. ДУШКИН фотоси, (ТАСС).

Спорт

ФУТБОЛ:

«РАПИД» ФОЙДАСИГА 1:1 ● ЯНА КРАСНИЦКИЙ! ● ПЕШҚАДАМЛАР ЕНГИЛДИ

◆ Кубок эгалари кубоги учун Венанинг «Рапид» ва Москванинг «Торпедо» командалари ўртасида 3 сентябрь куни Лужникида бўлган иккинчи учрашув 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади. Бу дуранг «Торпедо» учун мағлубиятга тенг бўлди. Чунки рақиблар майдонида киритилган битта тўп иккитага ҳисобланади. Бу ҳисоб бўйича «Рапид» кубок эгалари кубоги мусобақасини давом эттириш ҳуқуқини олди.

◆ «Пахтакор» футболчилари турнир пешқадами «Арарат» билан қайта учрашувда ҳам дуранг натижага эришдилар. Бу сафар ҳамшаҳарларимиз бир очкони жуда қийинчилик билан қўлга киритдилар. Учрашувнинг 36-минутида меҳмонлар майдон эгалари дарвозасига (дарвозани бу сафар бетоб бўлган Любарцев ўрнига Петренко эгаллади) иккита тўп киритиб қўйган эдилар. Тошкентликлар мағлубиятдан қутилиш учун астойдил интилдилар. 41-минутда Иброҳимов битта жавоб тўпи киритди. Танаффусга чиқиш арафасида ҳисоб тенглашай деган эди. Аммо Иноятов боши билан урган тўпни бўш дарвозадан меҳмонлар ҳимоячиси қайтариб юборди. Ўзбек футболчилари ниҳоят ўйиннинг 71-минутида ҳисобни 2:2 қилдилар. Қанотдан рақиб ҳимоячиларини усталик билан алдаб ўтган Бектошев штраф майдонга ёриб кирган Красницкийга тўпни аниқ оширади. Команда ветерани бу имкониятдан усталик билан фойдаланиб, «Пахтакор»ни мағлубиятдан сақлаб қолди. Бу Красницкийнинг 98-тўпи эди. Марказий ҳужумчимиз учрашувни жуда яхши ўтказди. Унинг кучли зарбаларини «Арарат» дарвозабони Демирчян уч марта зўр қийинчилик билан қайтарди.

Бугунга келиб «олтилар» турнирида вазият қуйидагича:

Командалар	Ўйин	Тўплар	Очко
«Арарат»	26	33—31	28
«Пахтакор»	25	25—29	24
«Қайрат»	25	23—28	22
«Кр. Советов»	26	29—32	20
«Уралмаш»	26	13—26	19
«Локомотив»	26	18—39	14

Йигитларимиз 7 сентябрь куни навбатдаги учрашувни Олмаотада ўтказадилар.

◆ «Б» класси командаларининг 28-тур мусобақалари пешқадамларнинг мағлубияти билан тугади. «Ташавтомаш» ўз майдонида «Самарқанд» коллективидан 2:4 ҳисобида, «Янгиер» Тошкентда армиячилардан 1:2 ҳисобида енгилди. «Оқ олтин» командаси Нурек шаҳрига бориб муҳим икки очкони қўлга киритди. У «Вахш»ни 1:0 ҳисобида ютди. «Металлург» (Олмалиқ) — «Олой» (Уш) бахси 1:1 ҳисобида тугади. Ҳозир «Ташавтомаш» 41 очкога эга. Унинг кетидан бораётган «Янгиер», «Олой» ва «Оқ олтин» футболчилари 37 тадан очко тўплашди.

Кеча командалар навбатдаги мусобақаларни ўтказишди.

ВОЛЕЙБОЛ:

● БИРМА ВОЛЕЙБОЛЧИЛАРИ МЕҲМОНИМИЗ. ● ТОШКЕНТЛИКЛАРНИНГ ОЛТИН МЕДАЛЛАРИ.

◆ Ўзбекистонда меҳмон бўлган Бирма волейболчилари Фарғонада иккита ўртоқлик ўйини ўтказдилар. Чирчиқ ва Фарғона шаҳарлари волейболчиларидан тузилган Ўзбекистоннинг иккинчи терма командаси меҳмонларни 3:1 ҳисобида ютди. Биринчи терма командамиз билан бўлган ўйин ҳам шу ҳисобда ўзбек волейболчилари фойдасига ҳал бўлди. Куни-кеча бирмаликлар ватанларига жўнаб кетдилар.

◆ Ўзбекистоннинг ёш волейболчилари Украинанинг Бердянск шаҳридан катта «ўлжа» билан қайтдилар. «Спартак» жамияти марказий совети биринчилиги учун бўлган мусобақа тошкентлик йигит ва қизларнинг ғалабаси билан тугади. Қизларимиз Москва командасини 3:0 ҳисобида, харьковликларни ва донецкликларни 3:1 ҳисобида, Минск волейболчиларини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратиб, ленинградликлар билан бўлган ўйиндагина енгилдилар — 0:3. Натижада Михаил Гальпериннинг шогирдлари биринчи ўринга чиқишди. Ўсмир волейболчиларимиз ҳам тўрт ўйинни ғалаба билан тугатиб, битта ўйиндагина мағлубиятга учрадилар. Улар москваликларни ва Грозний шаҳри волейболчиларини 3:0 ҳисобида, Ленинград ва Днепропетровск командаларини 3:2 ҳисобида ютиб, запорожьеликлардан 1:3 ҳисобида енгилдилар. Бу командага Валентин Киньшаков тренерлик қилади. Ҳамшаҳарларимизга олтин медаллар, қимматбаҳо совғалар ва дипломлар топширилди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Халқаро аҳвол

Ўртоқ Хо Ши Мин вафот этди

ХАНОЙ, 4 сентябрь. (ТАСС). Ўртоқ Хо Ши Мининг вафот этганлиги тўғрисида бугун эрталаб махсус ахборот эълон қилинди. Ахборотда бундай дейилади:

«Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети, Вьетнам Демократик Республикаси Миллий мажлисининг Доимий Комитети, Вьетнам Демократик Республикаси Министрлар Совети ва Вьетнам Ватан фронти Марказий Комитети Президиуми Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Раиси ва Вьетнам Демократик Республикасининг Президенти Ўртоқ Хо Ши Мин тўсатдан зўрайган оғир юрак хасталиги натижасида 1969 йил 3 сентябрда соат 9 дан 47 минут ўтганда 79 ёшида вафот этганлигини бутун партиямизга ва бутун Вьетнам халқига ғоят чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

Президент Хо Ши Мин бетоб бўлган бутун вақт мобайнида партиямиз билан давлатимизнинг раҳбарлари кечаю-кундуз унинг ёнида бўлдилар ҳамда ўз ихтиёрида ҳамма зарур нарсалар бўлган юқори малакали профессорлар ва врачлар коллективига уни даволаш учун ҳамма воситалардан фойдаланишни ишониб топширдилар. Президент Хо Ши Минни даволаш учун мумкин булган ҳамма ишлар қилинди, лекин кексайиб қолганлиги ва дарднинг оғирлиги сабабли уни омон сақлаб қолишнинг иложи бўлмади.

Президент Хо Ши Мин Вьетнам ишчилар синфи ва бутун мамлакатимизнинг атоқли, ғоят севикли йўлбошчиси эди. У ўзининг бутун умрини революцияга, халққа, Ватанга садоқат билан хизмат қилишга бағишлади. У Ҳинди-Хитой коммунистик партиясига, ҳозирги Вьетнам Меҳнаткашлар партиясига асос солди. Бирлашган Миллий фронтни ва Вьетнам Халқ армиясини вужудга келтирди. Август революциясини ташкил қилиб, унинг ғалабасини таъминлади ва Вьетнам Демократик Республикасини барпо этди.

Ўтмишда У француз мустамлакачиларига қаршилик кўрсатиш урушида халқимизга бошчилик қилди, эндиликда эса Жанубий Вьетнамни озод қилиш, Шимолни ҳимоя этиш ва мамлакатни тинч бирлаштириш йўлидан олға бориш мақсадида АҚШ империалистларига қаршилик кўрсатиш учун олиб бораётган урушимизга раҳбарлик қилди. Унинг раҳбарлигида миллий мустақиллик, халқ демократияси ва социализм учун курашда шонли ғалабаларга эришилди.

Президент Хо Ши Мин халқаро коммунистик ҳаракатнинг матонатли, атоқли курашчиси ва дунёда ўз мустақиллиги ва озодлиги учун курашаётган мамлакатларнинг яқин дўсти бўлди. Президент Хо Ши Мининг номи, табаррук шахсий фазилатлари ва революцион руҳи 50 йилдан кўпроқ вақт мобайнида Вьетнам халқининг ҳаёти ва кураши билан чамбарчас боғлиқ бўлди. Унинг вафоти партиямиз билан халқимиз учун оғир жудоликдир.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети, Миллат мажлиси доимий комитети, Вьетнам Демократик Республикаси Министрлар Совети ва Вьетнам Ватан фронти Марказий Комитетининг Президиуми ўзларининг махсус қўшма мажлисида бизнинг қайғумизни ва Президент Хо Ши Минга миннатдорчилигимизни ифодалаб қуйидаги қарорларни қабул қилдилар:

1. Президент Хо Ши Минни дафн этиш маросими мамлакатимизнинг энг улуғвор тантана тартибига мувофиқ уюштирилсин.

2. Бутун партиямиз, барча қуролли кучларимиз ва Вьетнам халқи Президент Хо Ши Мин хотирасини эъзозлаб, 1969 йил 4 сентябрдан 10 сентябргача етти кун мотам тутадилар.

3. Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети, Миллат мажлиси Доимий Комитети, Министрлар Совети ва Вьетнам Ватан фронти Марказий Комитетининг Президиуми Президент Хо Ши Мин билан видолашув тантанали маросимини уюштирадилар.

4. Президент Хо Ши Минни давлат йўли билан дафн этишни уюштирмоқ учун партия, давлат, Вьетнам Ватан фронти ва бошқа оммавий ташкилотларнинг юқори мартабали раҳбарлари иштирокида комиссия тузилади.

Ҳозирги мусибат кунларида Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети, Миллат мажлиси Доимий Комитети, Министрлар Совети ва Вьетнам Ватан фронти Марказий Комитети Президиуми бутун партиямизга, қуролли кучларга ва халққа мурожаат қилиб шу қайғу туйғуларини революцион ишларга айлантиришга, бирдамликни мустаҳкамлашга ҳамда бутун иродамиз ва кучимизни АҚШ агрессорлари устидан ғалаба қозониш, мамлакатимиз Жанубини озод қилиш ва Шимолда муваффақиятли равишда социализм қуриш учун курашга, шу тариқа Президент Хо Ши Мининг тинчликсевар, бирлашган, мустақил, демократик, равнақ топган ва қудратли Вьетнамни барпо этиш тўғрисидаги порлоқ орзусини рўёбга чиқаришга сарфлашга чақирадилар.

Улуғ Президент Хо Ши Мининг номи ва руҳи қалбларимизда абадий яшайди! Унинг революцион иши муқаррар давом эттирилади ва тўла ғалаба қозонади!»

ТАРИХИЙ ВА МАДАНИЙ ЁДГОРЛИКЛАРНИ САҚЛАЙЛИК

Ўзбек диёри қадимий маданият ўчоғидир. Областимизда ҳам кўпгина тарихий ва маданий ёдгорликлар бор. Ана шу меросни сақлаш ва ўрганиш юзасидан жойларда қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Яқинда тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш бўйича иккинчи область конференцияси бўлиб ўтди. Область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ С. Раҳматхўжаева тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш ва ўрганиш тўғрисида доклад қилди.

Ўзбекистонда қадимий ёдгорликлар билан бир қаторда революцион ўтмиш, гражданлар ва Улуғ Ватан урушлари билан боғлиқ бўлган кўпгина обидалар ҳам бор, — дейди докладчи. Бу мерос катта тарихий аҳамиятга моликдир. Шунинг учун ҳам уларни муҳофаза қилишга катта аҳамият берилмоқда. Ёдгорликларни сақлаш ва ўрганишни янада яхшилаш мақсадида тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш республика жамиятининг корхоналарда, ўқув юртларида, колхоз ва совхозларда бошланғич ташкилотлари тузилди. Айниқса, Оҳангарон, Чирчиқ ўлкашунослик музейлари ва қатор мактаблар жамиятга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан фотоальбомлар тайёрланади, мурожаат характеридаги варақалар чиқарилади. «Тошкент области ёдгорликлари» деган брошюра нашр этилади.

Конференцияда жамиятнинг Олмалиқ шаҳар бўлимининг раиси А. Қоражонов, Оҳангарон шаҳар ўлкани ўрганиш музейининг катта илмий ходими О. Ростовцев, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих ва археология институти директорининг ўринбосари Асқаров, Чирчиқдаги пионерлар саройи ўлкани ўрганиш тўгарагининг раҳбари М. Мамбетов, область ёш туристлар станциясининг директори И. Раҳимжонов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш ва ўрганиш борасида жойларда олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб бердилар.

ПОЛЬША НЕФТИ

ВАРШАВА. (ТАСС). Халқ Польшасида бир йил мобайнида қарийб ярим миллион тонна нефть қазиб олинмоқда. Келгуси беш йилликда нефть қазиб олишни деярлик беш баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Мамлакатда нефть конларини қидириб топиш иши қизитиб юборилди. Кейинги саккиз ойнинг ўзида пармаловчилар 36 та янги нефть ва газ кон-қудуқларини ишга туширдилар. Поляк геологлари Жешув воеводлиги районида жуда чуқур қудуқ кавлаб, катта нефть конлари топдилар. Шу йилнинг ўзидаёқ поляк нефтчилари замонавий совет пармалаш ускуналари оладилар, бу ускуналар анча чуқур жойларда қимматли хомашё қазиб чиқариш имконини беради. Яқин ойлар ичида Польшада редорд ҳисобланган салкам 4.5 минг метр чуқурликдаги кон-қудуқни пармалашга киришилади.

Яқинда Словакияда немис-фашист босқинчиларига қарши халқнинг қўзғолон кўтарганига 25 йил тўлди. 1944 йилнинг 29 августида гитлерчилар Словакияга бостириб кириб, ақлга тўғри келмайдиган ишларни қилдилар. Ўн минглаб словак ва совет партизанлари душман билан мардонавор жанг қилдилар. Партизан отрядлари тоғларга чиқиб кетиб фашист босқинчиларга қақшатгич зарбалар берабошладилар. Улар Совет Армияси Словакияни немислардан батамом озод этгунча жанг қилишди. Суратда: партизанлар отрядининг командири, совет офицери А. С. Егоров (ўнгда) ва унинг қуролдош дўстлари Ржецкий ва Строгановларни кўриб турипсиз.

ЧТК—ТАСС фотоси.

УРУШГА ҚАРШИ НОРОЗИЛИК

ВАШИНГТОН, 3 сентябрь. (ТАСС). Грег Рожер деган 15 яшар йигитча Вьетнамдаги урушга қарши норозилик билдириб, ўзини ўлдирган. Унинг жасади Капитолий биносига чиқадиган зинапоядан топилди. Мурданинг ёнидан топилган хатда «Вьетнамдаги қотилликларга қарши норозилик билдирилган» сўзлар ёзилган, деди полиция вакили.

ПОЛИЦИЯ БИЛАН ТЎҚНАШУВ

ПАРИЖ. 3 сентябрь. (ТАСС). Аяччо районида (Корсика) бўлган тўқнашув вақтида тўрт киши ва ўн полициячи жароҳатланди.

Бу тўқнашув маҳаллий аҳоли Аяччодан Кальвага борадиган тош йўлга қурган баррикадаларнинг полициячилар отряди йиғиб ташлаётган пайтда содир бўлди. Ҳукумат маъмурлари йўлни ремонт қилиш учун зарур маблағ беришни истамаганликларига норозилик билдириб, маҳаллий аҳоли шу баррикадаларни қурган эди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.30 — **Кўрсатишлар программаси**, 18.35 — **Теleянгиликлар**, 18.50 — **Болалар учун мультфильм**, 19.00 — **Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати декадасининг тантанали очилиши.** Алишер Навоий номли опера ва балет театридан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида **телеянгиликлар** (ўзбек тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 18.00 — **Ёшлик паради** (болалар учун кинофильм), 18.50 — **Кичик боланинг катта ташвиши** (бадиий фильм).

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Картинг** (кинофильм).

Рус тилида: 20.20 — **Шахта — яхши ҳимоя қилади** (илмий-оммабоп фильм), 20.40 — **Эстрада концерти**, 21.20 — **Майли энди кетсин** (телевизион бадиий фильм).

ФАҚАТ САНЪАТ САРОЙИДА
15 сентябрдан
янги, рангли кенг экранли

„ЎТГАН КУНЛАР“

бадиий фильм
НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

Абдулла Қодирийнинг шу номли романи асосида ишланган. «ЎЗБЕКФИЛЬМ» киностудияси маҳсулоти.
Сценария муаллифи — Собир МУҲАМЕДОВ.
Постановкачи режиссёр — Йўлдош АЪЗАМОВ.
Операторлар — Михаил КРАСНЯНСКИЙ, Анвар МУКАРРАМОВ.
Постановкачи рассом — Валентин СИНИЧЕНКО.
Бастакор — Манас ЛЕВИЕВ.
Ролларда:
СССР халқ артистлари — Лутфихоним САРИМСОҚОВА, Наби РАҲИМОВ, Раззоқ ҲАМРАЕВ;
Ўзбекистон ССР халқ артистлари — Марьям ЁҚУБОВА, Аббос БАКИРОВ, Ҳамза УМАРОВ.
Бош ролларда — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ўлмас АЛИХЎЖАЕВ ва Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.
Сеанслар кундуз соат 5, 6-45, 8-30 минут ва 10 да бошланади.
Кундуз соат 5 да фильм яратувчилари билан учрашув ўтказилади.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.
Олдиндан билет сотиш кассаси очиқ.
Кераkли справкалар учун 44-20-34, 44-21-74 телефонлари орқали мурожаат қилинсин.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА
ЎЗБЕКИСТОНДА ҚИРҒИЗИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ
А. НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК ОПЕРА ВА БАЛЕТ КАТТА ТЕАТРИ БИНОСИДА
ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ҚИРҒИЗИСТОН ДАВЛАТ АКАДЕМИК ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИ

СПЕКТАКЛЛАРИ

6,13 сентябрь — **МАНАС** — В. ВЛАСОВ, А. МАЛДИБАЕВ, В. ФЕРЕ. К. МАЛИКОВА, А. ТУҚУМБОЕВ либреттоси
(3 кўринишли опера)

7, 12 сентябрь — **ЧЎЛПОН ТОНГГИ ЮЛДУЗЛАР** — И. РАЙХВЕРГЕР, Қирғизистон ССР халқ артисти
(3 кўринишли сирли балет)

8 сентябрь — **ҲАЁТБАХШ ЎЛИМ** — А. МАШИСТОВА, А. ХОЛМИНОВА либреттоси
(В. Вишневский пьесаси асосида 3 кўринишли опера).

9 сентябрь — **АСАЛ** — В. ВЛАСОВ.
(Ч. Айтметов хотиралари бўйича — 3 кўринишли балет).

10 сентябрь
БАЛЕТ КЕЧАСИ
ШОПЕНИАНА (Ф. Шопен музикасига бир кўринишли балет).
ҚУЙРУЧУК (Балетдан фрагментлар, Қ. Молдобасанов, Г. Окунева музикаси).
ОЙИМЧА ва БЕЗОРИ (бир кўринишли балет). Шастакович музикаси.

11 сентябрь — **ОТЕЛЛО** — Дж. ВЕРДИ
(4 кўринишли опера).

Спектакллар кеч соат 7 яримда бошланади.
Билетлар театр кассасида ҳар куни кундуз соат 12 дан сотилади.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

ГАЗЕТХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИГА 1970 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ҚИЛИШ БОШЛАНДИ. ОБУНА БАРЧА АЛОҚА БЎЛИМЛАРИДА, КОРХОНА ВА ҚУРИЛИШЛАР, КОЛХОЗ-СОВХОЗЛАР ВА МУАССАСАЛАРДА ЖАМОАТЧИ МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИЛАР ТОМОНИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Газетанинг 3 ойлик обуна баҳоси 1 сўм 32 тийин, 6 ойга — 2 сўм 64 тийин, 1 йилга — 5 сўм 28 тийиндир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б — 2360. ИНДЕКС — 6469. Р-03287.